

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. május 27.
(OR. en)

9091/21

JAI 628
COPEN 244
FREMP 146

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	a Tanács
Tárgy:	Alapvető elemek az ügyészségek számára, többek között a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés tekintetében

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fent említett témában készült elnökségi dokumentumot, amelyet az igazságügyi miniszterek az IB Tanács 2021. június 7–8-i ülésén fognak megvitatni.

**Alapvető elemek az ügyészségek számára, többek között a büntetőügyekben folytatott
igazságügyi együttműködés tekintetében**

Bevezetés

Az ügyészségek nemcsak a tagállamokban, hanem egyre inkább uniós szinten is alapvető szerepet töltenek be a jogállamiság elveinek érvényesülésében.

Az ügyészek szerepének fontosságát a nemzetközi közösség is elismeri, például az ügyészek szerepéről szóló 1990. évi ENSZ-iránymutatásokban és a vádhatóságnak a büntető igazságszolgáltatási rendszerben betöltött szerepéről szóló, az Európa Tanács által 2000-ben elfogadott ajánlásban.

Célszerűnek tűnik ezért, hogy a Tanács keretében, a jogállamisággal kapcsolatos igazságügyi kérdésekről folytatott párbeszéd részeként is foglalkozzunk ezzel a témával.

A jól működő ügyészségek jelentősége az EU számára

Az ügyészségek különösen fontosak a büntető igazságszolgáltatási rendszer megfelelő működése szempontjából csakúgy, mint a tagállamok között a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés és a hatékony büntetőeljárások szempontjából. Az ügyészségek nélkülözhetetlenek az Európai Unió büntetőjogának hathatós végrehajtásához. A bűnözés, így a határokon átnyúló és a szervezett bűnözés, a gazdasági és pénzügyi bűncselekmények – például a pénzmosás –, valamint a korrupció elleni küzdelem egyik alapkövét a jól működő nemzeti ügyészségek jelentik.

Az Európai Unió Bírósága jelenleg fontos ítélkezési gyakorlatot alakít ki az ügyészségekkel kapcsolatban, különösen a tagállamok között büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel összefüggésben, amely az európai elfogatóparancson alapul. Ez az első olyan jogi eszköz, amely kifejezésre juttatja a bírósági határozatok kölcsönös elismerésének elvét. A Bíróság álláspontja szerint ahhoz, hogy ügyészség európai elfogatóparancs kibocsátására és végrehajtására hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatóságnak minősüljön, függetlennek kell lennie a végrehajtó hatalomtól. Ezenkívül az ügyésznek a hatékony bírói jogvédelemhez kapcsolódó követelményeknek megfelelő eljárás keretében kell gyakorolnia a felelősségét.

Mindemellett az Európa Tanács szervei európai normákat írtak elő az ügyészség büntető igazságszolgáltatási rendszerben betöltött szerepére, valamint függetlenségére és elszámoltathatóságára vonatkozóan. E tekintetben az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata is releváns.

Jól működő ügyészségek: kihívások

A nemzeti ügyészségi szervezetek Unió-szerte eltérőek. Bár az EU-ban nincs egységes modell az ügyészség intézményi felépítése, illetve a különböző szintű ügyészek kinevezése, felmentése vagy a rájuk vonatkozó fegyelmi eljárások tekintetében, intézményi biztosítékokra van szükség annak biztosítása érdekében, hogy az ügyészek megfelelő jogi és szervezeti feltételek mellett, mindennemű beavatkozás nélkül láthassák el szakmai feladataikat és tehessenek eleget kötelezettségeiknek.

A Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentése arról számol be, hogy az ügyészségek egyre függetlenebbé válnak. A Jog a Demokráciáért Európai Bizottság (a Velencei Bizottság) a jogállamisági ellenőrzőlistájában hangsúlyozta, hogy kellő autonómiát kell biztosítani annak érdekében, hogy az ügyészségek védve legyenek az indokolatlan politikai befolyással szemben.

A Covid19-világjárvány rávilágított az ügyészségek előtt álló kihívásokra, és arra, hogy mennyire fontos az igazságszolgáltatás digitalizációja. Ez a soha nem látott helyzet még jobban rámutatott arra: olyan megfelelő eszközökre és infrastruktúrára van szükség, amelyek lehetővé teszik a távkommunikációt és az ügyészségek számára a munkahelyhez való biztonságos távoli hozzáférést. Megfelelő infrastruktúrának és felszerelésnek kell rendelkezésre állnia a bíróságok, az ügyészségek, a jogi szakemberek és az intézmények közötti biztonságos elektronikus kommunikációhoz is. Az információs és kommunikációs technológia fontos szerepet játszik az igazságügyi hatóságok munkájának támogatásában, és jelentősen javíthatja az igazságszolgáltatási rendszerek minőségét.

Végezetül a hatékony igazságszolgáltatási rendszerek, így a hatékony ügyészségek záloga az is, hogy megfelelő emberi és pénzügyi erőforrások álljanak rendelkezésre. Számos tagállamban az igazságszolgáltatási rendszernek korlátozott erőforrásokkal kell ellátnia feladatait. A Covid19-válság gazdasági és társadalmi hatásai rávilágítottak arra, hogy meg kell erősíteni az igazságszolgáltatási rendszer rezilienciáját, nem utolsósorban azért, mert az ügyteher várhatóan növekedni fog.

Kérdések a miniszterek számára

Az igazságügyi minisztereknek közös érdeke, hogy a Tanács keretében megvitassák ezt a témát, és elgondolkodjanak azon, hogy miként lehet kezelni a jelenlegi és a jövőbeli kihívásokat. Az ügyészségekről folytatott véleménycsere egyúttal további, célzottabb megbeszélések kezdetét jelentheti. A soron következő 2021. évi uniós igazságügyi eredménytábla és a 2021. évi jogállamisági jelentés alapul szolgálhatna a konkrét vitákhoz.

A jogállamisággal kapcsolatos igazságügyi kérdésekről folytatott párbeszéd keretében felkérjük az igazságügyi minisztereket, hogy folytassanak véleménycserét az alábbi kérdésekről:

- *Ön szerint melyek az ügyészség megfelelő működése előtt álló főbb kihívások?*
 - *Hogyan tudnának az igazságügyi miniszterek az IB Tanács keretében további konkrét megbeszéléseket folytatni erről a témáról?*
-